

ZAPISNIK

sa 57. šednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, održane 11. decembra 2015. godine

Šednica je počela u 9 sati i 30 minuta.

Šednici je predšedavala Nada Drobnjak, predšednica Odbora.

Pored članova/ica Odbora za rodnu ravnopravnost i Administrativnog odbora, šednici su prisustvovali ekspert i ekspertkinje OEBS-ove Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR): Karolina Leaković, Nedim Hogić i Lana Ačkar.

Po pozivu, šednici su prisustvovali: generalni sekretar Skupštine Crne Gore Siniša Stanković, šefica Kancelarije generalnog sekretara Skupštine Irena Mijanović, v.d. program menadžerka Odjeljenja za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori Ana Milutinović, viša savjetnica u Odjeljenju za demokratizaciju Misije OEBS-a u Crnoj Gori Vanja Šćepović, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Biljana Pejović, savjetnice u Ministarstvu prosvjete i Upravi za inspeksijske poslove Vjera Kovačević i Lucija Adžić.

Za šednicu je jednoglasno utvrđen sljedeći

Dnevni red:

PREDSTAVLJANJE NACRTA PLANA ZA VEĆE UVAŽAVANJE RODNOG ASPEKTA KROZ RAD PARLAMENTA

U uvodnim napomenama predšednica Odbora Nada Drobnjak je podšetila da je Odbor zatražio ekspertsku podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, u cilju dobijanja stručne pomoći za izradu plana za veće uvažavanje rodno aspekta kroz rad parlamenta i sagledavanja uporednih iskustava. Misija OEBS-a u Crnoj Gori podržala je inicijativu Odbora angažujući, uz pomoć OEBS-ove Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), eksperte koji su sačinili Smjernice za rodno odgovornu Skupštinu za period 2016-2017, koje treba da posluže kao uputstvo za izradu ovog dokumenta. Kreiranje, usvajanje i realizacija Plana treba da utiče na podizanje svijesti o pitanjima rodne ravnopravnosti i značaja integracija politika rodne ravnopravnosti, kao i uspostavljanje mehanizama ostvarivanja rodne ravnopravnosti u Skupštini Crne Gore. Donošenje Plana jedna je od mjera u okviru Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore za 2015.godinu. Sastanak predstavnika/ca Odbora za rodnu ravnopravnost i Administrativnog odbora, sa ekspertskom radnom grupom, održan je 7. oktobra, u Podgorici, kada je i dogovoreno da rad ekspertskog tima bude predstavljen početkom decembra t.g. na tematskoj šednici Odbora.

Ekspertkinja ODIHR-a Lana Ačkar, izrazila je zahvalnost Odboru i Misiji OEBS-a u Crnoj Gori na ukazanom povjerenju, jer je izrada Smjernica predstavljala specifičan zadatak i izazov za ekspertski tim, s obzirom da ovaj dokument nemaju parlamenti zemalja Jugoistočne Evrope i parlamenti zemalja članica Evropske unije. S tim u vezi, informisala je učesnike/ce šednice da je sličan dokument usvojio Parlament Švedske, dok je u Parlamentu Moldavije u fazi izrade. Kako je saopštila, Smjernice su inspirisane Pekinškom deklaracijom i Platformom za akciju, koje su usvojene na Četvrtoj svjetskoj konferenciji UN o ženama (Peking, 1995). One se zasnivaju na Milenijumskim razvojnim ciljevima UN o ženama (utvrđenim 2000. godine), a naročito na trećem – „Promovisanju rodne ravnopravnosti i osnaživanju žena“, kao i UN ciljevima održivog razvoja, naročito cilj br.5 „Rodna ravnopravnost“. Smjernice se takođe pozivaju na istraživanje i nalaze OEBS/ODIHR-ove Komparativne studije o ženskim poslaničkim strukturama u zemljama OEBS regiona. Smjernice pozivaju na političku i organizacionu posvećenost Skupštine Crne Gore, njenog rukovodstva, poslanika/ica i službe da rodnu ravnopravnost prihvate kao jedan od prioriteta u radu Skupštine. Smjernice su izrađene sa ciljem da: promovišu rodnu ravnopravnost kao jednu od najviših

ustavnih vrijednosti Crne Gore; podstiču političke aktere, poslanike/ice kao i skupštinska radna tijela (odbore, pododbore, radne grupe itd) i službu ka daljem inkorporiranju principa rodne ravnopravnosti u procedure donošenja odluka i uravnoteženog parlamentarnog ophođenja; razvijaju svijest o rodnoj dimenziji radi unapređenja postojećih i razvoja inovativnih praksi skupštinskog rada i unaprijede institucionalnu, zakonodavnu i operativnu kulturu Skupštine Crne Gore, u pravcu inkorporiranja rodno odgovornih stavova.

Ekspertkinja i ekspert ODIHR-a Karolina Leaković i Nedim Hogić prezentovali su Smjernice za rodno odgovornu Skupštinu Crne Gore 2016-2017 i informisali učesnike/ce šednice da Smjernice postavljaju ciljeve koji treba da budu postignuti u šest akcionih oblasti: Liderstvo i posvećenost; Rodna uravnoteženost u političkom zastupanju; Rodno odgovorno zakonodavstvo i politika; Parlamentarne službe i infrastruktura; Svijest o rodnoj ravnopravnosti u parlamentarnoj kulturi i Skupština kao zastupnik rodne ravnopravnosti.

U okviru akcione oblasti - Liderstvo i posvećenost, Smjernice stavljaju snažan naglasak na ulogu koju ima rukovodstvo parlamenta i ohrabruju posvećenost unapređenju učešća žena u Skupštini Crne Gore. Skupština Crne Gore u tekućem 25. sazivu ima 81 poslanika, od kojih su 14 žene (17,3%), što Crnu Goru rangira na 85. mjesto među 190 država, prema podacima IPU o ženama u nacionalnim parlamentima. Mala zastupljenost žena u Skupštini je posebno zabrinjavajuća kada se ima na umu cilj Pekinške platforme za akciju od 30% i cilj Savjeta Evrope od 40%. Stoga, preporučuju mjere za demonstriranje liderstva i posvećenosti Skupštine Crne Gore u cilju promovisanja rodne ravnopravnosti.

U okviru akcione oblasti - Rodna uravnoteženost u političkom zastupanju, naglašen je značaj utvrđivanja mehanizama i procedure za uravnoteženu zastupljenost izabranih predstavnika/ca u skupštinskim strukturama (odbori, radne grupe, delegacije itd.), kao i prilikom predstavljanja Skupštine u zemlji i inostranstvu. Stoga, Skupština Crne Gore se ohrabruje da sprovodi niz mjera definisanih Smjernicama.

Za treću oblast Smjernica: Rodno odgovorno zakonodavstvo i politika, jedna od predloženih mjera odnosi se na posvećenost uvođenju procedura koje će obezbijediti formiranje rodno odgovornog budžeta i procedura potrošnje, kao i podsticanje parlamentarnih tijela (odbora, pododbora, delegacija itd.) da rade zajedno na pitanjima rodne ravnopravnosti.

Polazeći od činjenice da ostvarivanje rodno odgovornog parlamenta nije samo odgovornost poslanika već i skupštinskih službi, u okviru četvrtе akcione oblasti - Skupštinske službe i infrastruktura, definisano je više mjera i preporučeno da se nastavi sa daljim napredovanjem u oblasti stručnosti skupštinskih službi, sa akcentom na postizanje rodne ravnopravnosti.

U okviru akcione oblasti - Svijest o rodnoj ravnopravnosti u skupštinskoj kulturi, konstatuje se da žene čine dominantnu većinu u Službi Skupštine, i da Skupština Crne Gore mora biti posvećena dostizanju statusa rodno odgovorne skupštine, te joj se stoga preporučuju sljedeće podoblasti: ravnoteža između privatnog života i posla za poslanike/ce i službu; nulta tolerancija za uznemiravanje i seksizam; rodno osjetljiv jezik u skupštinskom radu.

U okviru šeste akcione oblasti - Skupština kao zastupnik rodne ravnopravnosti, preporučuje se da se Skupština Crne Gore, tokom narednog dvogodišnjeg perioda, fokusira na dalje inkorporiranje dimenzije rodne ravnopravnosti u okviru njenih aktivnosti približavanja javnosti. Preporučuje se da podstiče održavanje šednica ženskog parlamenta najmanje dva puta godišnje (prilikom obilježavanja Međunarodnog dana žena i Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama), jer je ženski parlament inovativna platforma usmjerena na promovisanje ženskih ljudskih prava i stavljanje pitanja rodne ravnopravnosti u fokus političke rasprave. Održavanje tematskih šednica Odbora za rodnu ravnopravnost van prostorija Skupštine, u opštinama Crne Gore, takođe je jedna od datih preporuka, kao i učešće rukovodstva Skupštine i poslanika/ca u kampanjama i aktivnostima o podizanju svijesti o rodnoj ravnopravnosti i ženskim pravima (kampanja protiv nasilja nad ženama, ženskom zdravlju i ženskom preduzetništvu).

U raspravi su kroz pitanja i komentare učestvovali/e: generalni sekretar Skupštine Crne Gore Siniša Stanković, predsjednica i članica Odbora za rodnu ravnopravnost Nada Drobnjak i mr Branka Tanasijević, članovi Administrativnog odbora Radovan Obradović i Milorad Vuletić i načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstva za ljudska i manjinska prava Biljana Pejović.

Nakon prezentacije i diskusije, predsjedavajuća Nada Drobnjak je konstatovala da su u Smjernicama prepoznate važne oblasti djelovanja, da akcenat treba staviti na osnaživanje žena, promovisanje potreba njihovog većeg učešća u društvu na mjestima gdje se donose odluke i učiniti ih vidljivim kroz konkretne aktivnosti.

Šednica je završena u 11 sati i 15 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković, s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak, s.r.